

[Orla Møller.]

men forsøge at lede landets politik, så de bredeste samfundshensyn bliver tilgodeset. Vi ønsker lykke til at gennemføre den ansvarsfulde opgave.

Lederskiftet betyder, at den tidligere statsminister efterhånden glider ud af dansk politisk liv. Det smelter mange af os både inden for og uden for socialdemokratiet. Ingen har nogen sinde bestridt den tidligere statsministers overordentlige dygtighed, derfor vil socialdemokratiet komme til at savne ham, og vi deltager hjerteligt i den hyldest, der i disse dage kommer til udtryk fra alle sider over en fremragende indsats i dansk politisk liv. Dette gælder lige til det sidste. Det lykkedes for den afgående statsminister at føre sine tanker om europæisk samarbejde til sejr, og det er lykkedes for regeringen at fremlægge en åbningstale, der, hvad perspektiver og politik angår, er overordentlig betydningsfuld.

Det er denne, vi i dag skal vende tilbage til. Det har jo været lige ved, at personskiftet har overskygget den mest afgørende folkeafstemning, vi har haft her i landet. Det er i lyset af denne folkeafstemning, vi skal drøfte landets politik for dette og de kommende år.

Jeg skal ikke anvende mange ord om selve folkeafstemningen, men det bør dog understreges, at det må give en vis afslappethed i diskussionerne fremover, at afgørelsen var så klar. Vi, der var på tilhængerside, kan måske hjælpe med til dette ved at erkende, at modstanderne hjalp os til en debat om et politisk spørgsmål, som den næppe nogen sinde før er blevet gennemført her i landet. Sjældent, for ikke at sige aldrig, har vælgerne været så godt forberedt, når de stod med stemmesedlen i hånden.

Ud over dette vil jeg kun tilføje, at jeg ikke tror, det er rigtigt blot at slå fast, at nu skal fortiden hvile. Det skal den kun på det ene punkt, der havde med tilslutning til EF eller ej at gøre. Der var i debatten adskiltigt, som tilhængere og modstandere, af tilslutning til EF dybest set var enige om. Det

er udtrykt meget klart i åbningstalen, når der som målsætning for den danske indsats i det europæiske samarbejde peges på en videreudvikling af demokratiet, at arbejde for at øge den sociale velfærdsudvikling og for at føre en kamp mod enhver diskrimination af mennesker. Nu må alle kræfter hos tilhængere og modstandere sættes ind i den nye politiske situation for at videreudvikle og fastholde målsætningen for et velfærds-samfund. Det ville være tragisk, om modstanderne ville bruge deres kræfter og politiske krudt blot på at surmule og protestere. Mange af de problemer, der har været fremført i debatten, kræver stadig politisk drøftelse, og jeg har svært ved at forestille mig, at man ikke ønsker indflydelse på de afgørelser, der skal træffes.

Hvad åbningstalen angår, har jeg tænkt mig at koncentrere mig om nogle hovedpunkter. Der er to korte afsnit, der drejer sig om Færøernes og Grønlands stilling. Der er ikke mange ord, men til gengæld er det betydningsfuldt, hvad der siges. Regeringen lover at holde de færøske myndigheder orienteret om udviklingen i EF, så afgørelsen om 3 år kan ske på baggrund af den størst mulige viden.

Om Grønland siges, at regeringen lover sin fulde støtte til bestræbelserne for at sikre Grønlands stilling. Den kortfattede formulering rummer nok et altomfattende løfte, men efter Grønlands bastante nej er det nok værd at gøre opmærksom på, at den grønlandske befolkning måske ikke er blevet så velinformeret som befolkningen i denne del af landet, og at der i hvert fald er en stor frygt hos store dele af den grønlandske befolkning for den kommende situation. Den snævraste kontakt med det grønlandske landsråd om videre orientering og politisk drøftelse af problemerne bør man nok anbefale regeringen og specielt Grønlandsministeren at være indstillet på.

Det udenrigspolitiske afsnit kan næppe give anledning til nogen stormende debat. Det er en opridsning af hovedlinjerne i traditionel dansk udenrigspolitik med medlem-